

Tiesos Draugas Ekstra Nr. 89

LEBBS naujienos

2016 m. sausis

**„Jei laikysitės mano mokslo, jūs iš tikro būsite mano mokiniai;
jūs pažinsite tiesą ir tiesa padarys jus laisvus.“ Jn 8,31-32**

Tiesos Draugas Ekstra yra Lietuvos evangelikų baptistų bendruomenių sąjungos leidinys, platinamas elektroniniu paštu, skirtas apžvelgti mūsų bendrijos įvykius, naujienas, spausdinti aktualius straipsnius bei esė.

Šiame numeryje:

Išminties žodžiai iš praeities

Džonas Čarlas Railis, Apie užtikrintumą

Krikščionybė XIII amžiuje (II dalis)

EBF maldos kalendorius

Išminties žodžiai iš praeities

*** **

Kokia turi būti mūsų atvira malda maldos susirinkime? Ji visuomet turi būti malda – kalbėjimasis su Dievu. Ji neturi būti pasirodymas kitiems, kitų mokymas arba teisimas. Jei maldoje norime kitus žmones mokyti arba jiems pasakyti tai, ko nedrįstame tiesiai jiems sakyti, tai to negalima vadinti malda.

*** **

Pasaulyje yra daug nelaimingų žmonių, kurie negali kalbėti, nes jie – nebyliai. Dievas tau dovanuoja kalbą. Kaip tu ja naudojiesi? Ar garbini ja savo Viešpatį ir naudoji ją kilniems, geriems dalykams? O gal mėgsti nereikalingus, nieko nevertus plepėjimus, apkalbėjimus, melus, nešvarius žodžius?

Užtikrintumas

Norėčiau kreiptis į visus tikinčiuosius, skaitančius šiuos puslapius, ir tarti jiems keletą broliško patarimo žodžių.

Svarbiausias dalykas, kurį raginu jus padaryti, yra štai koks: *jei neturite užtikrintos vilties, kad Kristus jus priėmė, dar šiandien apsispręskite ir siekite jos*. Darbuokitės. Dėkite pastangas dėl jos. Melskite jos. Neduokite Viešpačiui ramybės tol, kol „nežinosite, kuo patikėjote“.

Iš tiesų jaučiu, jog tai, kad šiandien tik nedaugelio Dievo vaikais laikomų žmonių viltis užtikrinta, yra gėdinga ir nusipelno priekaištų. „Labai turėtume sielotis, - rašo senasis Treilas, - dėl to, kad tiek daug yra krikščionių, pragyvenusių jau dvidešimt ar keturiasdešimt metų nuo to laiko, kai Kristus iš savo malonės juos pašaukė, bet vis dar *abejotantys*.“ Prisiminkime nuoširdų Pauliaus troškimą, kad kiekvienas tikintysis siektų visiško vilties užtikrintumo (Hbr 6,11), ir darbuokimės su Dievo palaiminimu, kad šį priekaištą išsklaidytume.

Tikintis skaitytojau, ar iš tiesų nori pasakyti, jog netrokšti, kad tavo viltį pakeistų užtikrintumas, vylimąsi – visiškas įsitikinimas, netikrumą – žinojimas? Ar tik dėl to, kad ir silpnas tikėjimas tave išgelbės, toliau juo pasitenkinsi? Ar tik dėl to, kad užtikrintumas nėra būtina sąlyga patekti į dangų, ir toliau žemėje gyvensi be jo? Deja, tokia sielos būklė nėra sveika; tai nėra apaštalų dienų tikėjimo nusistatymas! Kelkis ir ženk pirmyn. Nelik prie pačių tikėjimo pagrindų, siek pažangos. Nepasitenkink tik mažais dalykais. Matydamas jų turint kitus žmones – neniekink [tų dalykų], tačiau pats niekada nepasitenkink jais.

Patikėk manimi, užtikrintumo tikrai verta siekti. Nusprendęs gyventi be jo, išsižadi daugybės malonių. Dalykai, apie kuriuos kalbu, skirti tavo paties ramybei. Juk gera būti tikram dėl žemiškų dalykų, tad kaip daug geriau turėtų būti užtikrintam dėl dangiškų! Tavo išgelbėjimas yra nekintantis ir tikras. Dievas tai žino. Kodėl ir tu neturėtumei siekti tai žinoti? Čia nėra nieko nebibliška. Juk ir Paulius niekada nematė Gyvenimo knygos, tačiau jis sako: „Žinau ir esu įsitikinęs.“

Tad kasdien melskis, kad turėtumei daugiau tikėjimo. Koks tavo tikėjimas, tokia ir tavo ramybė. Daugiau tręšk šią palaimintą šaknį ir anksčiau ar vėliau su Dievo palaiminimu tikėkis, kad ji išaugs ir sužydės. Visiško užtikrintumo iš karto greičiausiai neįgysi. Kartais gerai šiek tiek palaukti: mes paprastai nevertiname to, ką gauname be jokio vargo. Bet nors ir ilgai, lauk jo. Siek ir tikėkis surasti.

Išrauka iš Džono Čarlzo Railio knygos „ŠVENTUMAS. Jo prigimtis, kliūtytys, sunkumai ir ištakos.“ Vilnius: Reformų literatūros centras, 2015 ✓

Krikščionybė XIII amžiuje (II dalis)

Popiežius Inocentas III. Ankstesnieji popiežiai stengėsi kovoti už didesnę popiežių valdžią. Visiškos pergalės jie nepasiekė, bet paliko pavyzdį savo įpėdiniams, kad jie eitų tuo pačiu keliu. Ir

štai galima sakyti, kad popiežius Inocentas III (1198-1216) pasiekė tai, ko popiežiaus sostas siekė nuo XI amžiaus.

Inocentas III nepasižymėjo teologijos srityje, bet buvo gabus teisininkas ir diplomatas. Pirmoji jo pergalė – valdžia ne tik Romoje, bet ir visoje Italijoje. Tuo jis neapsiribojo ir pamažu išplėtė Romos katalikų bažnyčios politinę įtaką iki Europos pakraščių – Britanijos ir Ispanijos. Portugalijos, Švedijos, Lenkijos ir kiti karaliai pripažino save popiežiaus vasalais.

1202 m. Inocentas III suorganizavo prieš Bizantiją, o 1215 m. kryžiaus žygį į šiaurę – prieš prūsus.

1215 m. Inocentas III Romoje sušaukė Visuotinį (IV Laterano) susirinkimą, į kurį visi krikščioniškų kraštų valdovai atsiuntė savo atstovus – vyskopus ir vadovaujančius vienuolius. Dalyvavo net Jeruzalės ir Konstantinopolio patriarchai. Pradėdamas susirinkimą popiežius pasakė, kad Viešpatys Petriui davė valdyti ne tik tai žemėje esančią bažnyčią, bet ir suteikė viešpatystę visam pasauliui. Joks kunigaikštis neturįs teisės valdyti, jei pagarbiai ir paklusniai netarnauja Petriui (t. y. popiežiui).

Kryžiaus žygiai. XIII a. buvo surengti dar keli kryžiaus žygiai: 1217- 1221 m. į Egiptą; 1227-1229 m., vadovaujant Vokietijos imperatoriui Frydrichui II; 1254 m. dar kartą į Egiptą, vadovaujant Prancūzijos karaliui Liudvikui IX. Visi baigėsi nesėkme arba nežymiais laimėjimais.

Pats tragiškiausias XIII a. buvo vaikų kryžiaus žygis. 1212 m. du paaugliai pradėjo skelbti, kad tik nekalti vaikai gali nugalėti ten, kur pralaimėjo nuodėmingi tėvai. Nepaisant karaliaus Pilypo draudimo, pasisiekė surinkti apie 30 tūkstančių 12-13 metų berniukų, kurie leidosi Viduržemio jūros link. Marselyje kažkas pažadėjo nugabenti juos laivais į Siriją, bet pasirodė, kad tai buvo vergų prekiautojai. Du laivai sudužo, o kiti pasiekė Egiptą, kur vaikai buvo parduoti musulmonams.

1270 m. Prancūzijos karalius Liudvikas IX suorganizavo dar vieną kryžiaus žygį, bet visi dalyviai kartu su karaliumi žuvo nuo maro epidemijos. Tuo ir pasibaigė kryžiaus karų epocha.

Išlikę gyvi ir į tėvynę grįžę kryžiaus žygių dalyviai prisidėjo prie tolesnio relikvijų kulto stiprinimo. Jie pargabendavo įvairių relikvijų, kurias buvo galima gana brangiai parduoti. Didžiausią paklausą turėjo „Viešpaties kryžiaus“ dalelės.

Misionieriška veikla. Jau seniai buvo pamiršti priesakai ir pavyzdžiai, palikti Kristaus ir Jo mokinių. Net kai kurie kariniai žygiai buvo vadinami „misionieriškais“, nes Vakarų bažnyčioje atsirado teologų, kurie aiškino, kad „teisingame“ kare viena pusė kovoja už šviesą, o kita už tamsą, ir todėl kovojančius už tamsą galima žudyti.

Tačiau kai kurie bažnyčios veikėjai suprato, kad krikščionybės negalima skleisti vien užkariaujant ginklu. Kai kurie vienuoliai tiek iš Vakarų, tiek iš Rytų bažnyčios keliavo į musulmoniškus kraštus. Net pats Pranciškus Asyžietis buvo iškeliavęs pas Egipto sultoną, bet pasisekimo, deja, nebuvo. Kaip ir anksčiau, krikščionys musulmoniškuose kraštuose galėjo gyventi, bet musulmonų evangelizavimas buvo baudžiamas kalėjimu arba mirties bausme.

XIII a. viduryje pranciškonai surengė evangelizacinį žygį į totorių žemes ir nukeliavo net iki Kinijos. Po kelerių metų panašų žygį surengė ir dominikonai, bet abu žygiai nedavė žymesnių vaisių. To meto Europoje beveik visos tautos jau buvo sukrikščionintos, todėl visos misionieriškos pastangos buvo nukreiptos į eretikus ir žydus.

Ankstyvaisiais viduramžiais Europoje žydams buvo rodomas tam tikras palankumas, nors jų laisvė buvo ribojama įvairiais diskriminaciniais įstatymais: gyvenimo vietos apribojimu, kai kurių profesijų draudimu. Vėlesniais laikais iš buitinių konfliktų kilęs priešiškas perėjo į antisemitizmą ir stipresnius persekiojimus. Žydai būdavo kaltinami ritualiniu krikščionių vaikų žudymu, eucharistijos išniekinimu, maro ir kitų užkrečiamų ligų platinimu. Neapykanta žydams ypač prasiveržė dar pirmojo kryžiaus žygio metu IX a. pabaigoje. Žygiuodami per Prancūziją ir Vokietiją, kryžiuočiai apiplėšinėjo žydų

gyvenvietes, dažnai juos ir žudė. Vienas žydų metraštininkas rašo:

Žygiuodami per miestus, kur gyveno žydai, kryžiuočiai sakė: „Mes einame atkeršyti izmaelitams, bet štai čia yra žydai, kurie nukryžiavo mūsų Gelbėtoją. Pirmiausia atkeršykime jiems. Tebus užmirštas Izraelio vardas, arba tegul žydai susitapatina su mumis, priimdami mūsų tikėjimą.“

Toks požiūris įsitvirtino ilgam ir davė dingstį vėlesnių laikų žydų pogromams. Žydai ne kartą buvo išvaryti iš Prancūzijos ir Anglijos, ypač valdant popiežiui Inocentui III.

Popiežystės nuosmukis. Inocento III laikais pontifikatas buvo pasiekęs popiežiškos pasaulietinės valdžios zenitą. Bet jo įpėdiniai šio lygio nesugebėjo išlaikyti. Vėl suklestėjo *simonija* (bažnytinių pareigybių pardavinėjimas), smuko dvasininkijos moralės lygis. Visišką nuosmukį popiežystė patyrė valdant Bonifacui VIII (1294-1303). Pasaulietiniai valdovai atvirai žemino popiežių. Anglijos ir Prancūzijos karaliai apmokestino savo valstybių dvasininkus, ir įplaukos į popiežiaus išdą žymiai sumažėjo. Po vieno konflikto su Prancūzijos karaliumi Pilypu IV popiežius buvo net areštuotas ir įkalintas.

Universitetų atsiradimas. Vakaruose katedrų mokyklos, stiprėdamos ir augdamos, tapdavo universitetais. Pradžioje universitetams statusą suteikdavo popiežius. Tarp pirmųjų universitetų buvo Paryžiaus, Bolonijos, Oksfordo, Kembridžo, Tulūzos. Privalomieji dalykai buvo: gramatika, logika, filosofija, retorika, aritmetika, geometrija, astronomija, muzika. Logika bei filosofija buvo svarbiausi dalykai. Baigus šias studijas buvo galima tęsti mokslus medicinos, teisės ar teologijos fakultetuose. Mokslas prasidėdavo ankstyvame amžiuje. Pvz., Paryžiaus universitete berniukai pradėdavo mokytis nuo 12 metų, bet teologiją buvo galima studijuoti tik nuo 35 metų. Nuo XII a. prie universitetų būdavo steigiamos kolegijos, kur jauni studentai

galėjo gyventi, prižiūrimi vyresniųjų studentų ir mokytojų.

Visuotinis (IV Laterano) susirinkimas 1215 m. Susirinkimas buvo sušauktas Inocento III iniciatyva. Jame dalyvavo apie 2000 delegatų. Šio susirinkimo metu buvo priimta keletas svarbių sprendimų:

1. Smerkiant albigiečius, valdiečius ir kitus „eretikus“, įteisintos inkvizicijos kovos su jais.

2. Suplanuotas penktasis kryžiaus žygis.

3. Įteisintas mokymas apie transsubstanciaciją (iš lot. k. - *substancijos pakeitimas*).

Popiežius susirinkime paskelbė, kad duona ir vynas komunijos metu po tam tikros apeigos virsta tikru Kristaus kūnu ir tikru krauju. Remiantis šiuo sprendimu, XIII a. pradėta baimintis, kad galima nusidėti atsitiktinai išliejus Kristaus kraują. Todėl Romos bažnyčia pradėjo taurę su vynu duoti tik dvasininkams, o pasauliečiams – tik duoną.

Rytų bažnyčioje mokymas apie transsubstanciaciją įsivyravo maždaug tuo pačiu metu kaip ir Vakaruose, bet pasauliečių teisė į taurę niekuomet nebuvo apribota. Tiesa, tikintiesiems ir čia neduodavo duonos į rankas, bet ją sulaužytą sumaišydavo su vynu ir tokią masę su šaukšteliu duodavo žmonėms. Tokios praktikos stačiatikių bažnyčia laikosi ir šiandien.

Reikėtų paminėti, kad XII-XIII a. įsitvirtino mokymas, jog eucharistija (Viešpaties Vakarienė) yra aukojimas. Tai liudija ir lotyniškos kilmės žodis, išlikęs iki mūsų laikų – *ostija* (*hostia* – *aukojamas gyvūnas*).

Iki XII a. vyravo supratimas, kad Dievas turi teisę atleisti nuodėmes ir be dvasininko tarpininkavimo. Bet oficialioji bažnyčia, ypač Vakaruose, vis stipriau skleidė mokymą, kad nuodėmių atleidimo negali būti be jų išpažinimo dvasininkui. Tai esą sakramentas, kurio veikimui reikalingas vykdytojas, t. y. kunigas. Po Laterano susirinkimo buvo aiškinama, kad tas, kuris tiki ir tvirtina,

jog nuodėmes išpažinti reikia tik Dievui, esąs eretikas. Buvo pakeista net nuodėmių atleidimo formulė, ir vietoj ankstesnės „*teatleidžia tau Dievas*“ kunigai pradėjo skelbti: „*Aš tave išrišu*“.

(*Tęsinys kitame numeryje*)

Albertas Latužis ✓

Europos Baptistų Federacijos (EBF) maldos kalendorius

Vasario 1-7 meldžiamės už:

Didžiosios Britanijos baptistų sąjunga

Bendruomenių skaičius:	2 080
Bendras narių skaičius:	132 008
Prezidentė:	Jenni Entrican
Generalinė sekretorė:	Lynn Green

Vasario 8-14 meldžiamės už:

Baltarusijos evangelikų krikščionių baptistų bendruomenių sąjunga

Bendruomenių skaičius:	312
Bendras narių skaičius:	13,884
Prezidentas:	Viktar Krutsko
Generalinis sekretorius:	Leonid Mikhovich

Vasario 15-21 meldžiamės už:

Libano evangelikų baptistų bažnyčių sąjunga

Bendruomenių skaičius:	32
Bendras narių skaičius:	1,600
Prezidentas:	Samuel Kharrat
Generalinis sekretorius:	Rabih Wazir

Vasario 22-28 meldžiamės už:

Estijos laisvųjų evangelikų ir baptistų bažnyčių sąjunga

Bendruomenių skaičius:	85
Bendras narių skaičius:	6,376
Prezidentas:	Meego Remmel
Generalinis sekretorius:	Erki Tamm

Vasario 29 – kovo 6 meldžiamės už:

Čekijos baptistų sąjunga

Bendruomenių skaičius:	42
Bendras narių skaičius:	2,415
Prezidentas:	Milan Kern
Generalinis sekretorius:	Ludek Sip

EBF maldos kalendorių bei išsamesnę informaciją apie maldos poreikius galite rasti Europos Baptistų Federacijos internetiniame puslapyje: <http://www.ebf.org>. ✓

*Straipsniai trumpinami ir redaguojami redakcijos nuožiūra. Redakcijos nuomonė ne

visada sutampa su autorių nuomone.

*Jei norite atsisakyti naujienų, atsiųskite tuščią elektroninį laišką su žodeliu - NESIŪSTI.

© Lietuvos evangelikų baptistų bendruomenių sąjunga

El.paštas: office@baptist.lt

Mūsų sąskaita:

Lietuvos evangelikų baptistų bendruomenių sąjunga

Įmonės kodas: 192077697

AB SEB bankas,

Banko kodas: 70440

Sąskaitos nr. LT79 7044 0600 0415 1925